

Motion till riksdagen 2026/27:116

av Johanna Holmdahl och Magnus Berntsson (båda KD)

Blå försörjningsberedskap: tydliggör yrkesfisket som en del av totalförsvaret

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Livsmedelsverket, Statens jordbruksverk och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i uppdrag att integrera det svenska yrkesfisket, vattenbruket och beredningsindustrin längs kusterna i den nationella livsmedels- och civila beredskapen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Återuppbyggnaden av det svenska totalförsvaret pågår med hög intensitet och den säkerhetspolitiska utvecklingen i närområdet understryker vikten av att trygga basala samhällsfunktioner vid kris, handelsblockader eller krig. Vid ett scenario där internationella handelsvägar skärs av och tillförseln av foder, gödselmedel eller importerade livsmedel stryps, erbjuder hav och sjöar en direkt tillgänglig källa till högvärdigt animaliskt protein.

Till skillnad från delar av det landbaserade jordbruket kräver fångst av vild fisk inte insatser i form av importerat utsäde eller konstgödsel. En stor del av den svenska fångsten landas i dag oprocessad utomlands eller går till foderproduktion, samtidigt som inhemska rens- och beredningsanläggningar har avvecklats. För att säkerställa att fisken

faktiskt kan komma befolkningen till del i en kris krävs att hela kedjan, från fångstfartyg och mottagningshamnar till kylkapacitet och lokal beredning, inkluderas i den civila krisplaneringen.

Kust- och skärgårdsflottan fyller även funktioner långt bortom enbart livsmedelsproduktion. Mindre och medelstora fiskefartyg med lokal kännedom är en avgörande tillgång för sjölägesbild. Yrkesfiskare rör sig dagligen i kust- och skärgårdsbandet och bidrar till kontinuerlig observation och rapportering i miljöer där statens egna resurser inte alltid är närvarande. Vid utslagen eller överbelastad väginfrastruktur kan fiskefartyg och skärgårdstonnage snabbt mobiliseras för person- och godstransporter, evakuering samt underhåll längs kusten.

Att upprätthålla denna beredskapsresurs kräver inga nya kostsamma subventioner. Den mest effektiva åtgärden är att se till att en kritisk bas av fiskefartyg, licenshavare och mottagningshamnar kan överleva kommersiellt i fredstid. I dag hämmas sektorn ofta av omfattande administrativ börda, rigida tillståndprocesser och regelverk som inte tar hänsyn till näringens beredskapsvärde. Genom att Livsmedelsverket (som sektorsansvarig myndighet för livsmedelsförsörjning), Statens jordbruksverk och MSB får ett samlat uppdrag att anpassa regelverk, förenkla tillståndsgivning och systematiskt integrera den blå näringen i beredskapsplaneringen, kan en kritisk infrastruktur bevaras till en minimal kostnad för staten.

Mot denna bakgrund bör regeringen snarast vidta åtgärder i enlighet med motionens yrkande.

Johanna Holmdahl (KD)

Magnus Berntsson (KD)